

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV
GEMENSAM NÄMND FÖR UPP-
HANDLINGSSAMVERKAN**

Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00022/2023

Innehållsförteckning

1	BAKGRUND.....	3
2	SYFTE.....	3
3	AVGRÄNSNING.....	4
4	REVISIONSKRITERIER.....	4
5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	4
6	METODER	4
7	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
7.1	HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?	5
7.1.1	Styrdokument	5
7.1.2	Nämndens verksamhetsplan	5
7.1.3	Vidtagna åtgärder vid avvikelser gentemot verksamhetsplan	5
7.1.4	Uppföljning och rapportering	5
7.1.5	Uppföljningar	7
7.2	HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?	7
7.3	HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?.....	8
7.4	HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?.....	9

1 BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsd all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningens upplägg har anpassats till Skyrevs vägledning för grundläggande granskning.

En gemensam projektplan har upprättats för samtliga nämnder. För kommunstyrelsen har en separat projektplan tagits fram. Tillkommande revisionsfrågor kan tillkomma för de enskilda nämnderna och beslutas separat.

2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorererna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
 - Verksamheten har genomförts enligt reglemente och lagstiftning.
 - Nämnden har agerat för att säkerställa att uppdragen från fullmäktige och de egna nämnduppdragen genomförs.
 - Det finns processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
 - Nämnden styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
 - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
 - Nämnden har agerat vid budgetavvikelser.
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
 - Det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll.
 - Det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.
 - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2023. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2023
- Riktlinje mål och budget i Östersunds kommun
- Riktlinje planeringsförutsättningar för mål och budgetarbete
- Fullmäktigebeslut

5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Granskningen avser gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.

6 METODER

Granskningen genomförs i enlighet med *God revisionsred i kommunal verksamhet 2022, Skyrevs vägledning för grundläggande granskning*. Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

7.1 HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?

7.1.1 Styrdokument

Nämnden har antagit Informationshanteringsplan för Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan¹. Nämnden beslutade i september att föreslå samtliga medlemskommuners kommunfullmäktige att fastställa det reviderade samarbetsavtalet för den gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan². I september beslutade nämnden att anta reviderade delegationsbestämmelser³ utifrån behovet att göra ett tillägg för att minska ledtiderna när flera kommuner ansluter sig till samma upphandlingsuppdrag.

7.1.2 Nämndens verksamhetsplan

Nämnden fastställde verksamhetsplan 2023 i december 2022⁴. Verksamhetsplanen innehåller Upphandlingskontorets uppdrag samt ett antal aktiviteter:

- Omvärldsanalys, Besöka upphandlingssamverkan i Dalarna
- Upphandlingskontoret kommer arbeta med upphandlingsrutinerna för de nya tjänsterna.
- Upphandlingskontoret kommer implementera avtalsuppföljningsplan.
- Upphandlingskontoret kommer erbjuda två utbildningshalvdagar för LOU grund.
- Upphandlingskontoret kommer öka antalet anbudsskolor.
- Målet är att upphandlingskontoret har startat två olika DISar innan året är slut.

7.1.3 Vidtagna åtgärder vid avvikelser gentemot verksamhetsplan

Samtliga aktiviteter har bedömts pågående i uppföljningarna under året. Kommentarer till aktiviteterna i verksamhetsplanen finns i uppföljningarna men nämnden har inte fattat något beslut med anledningen av de kommentarer som har lämnats.

7.1.4 Uppföljning och rapportering

Nämnden har antagit en uppföljnings- och utvärderingsplan för 2023 som anger att uppföljningar av verksamhetsplanen ska göras per april och augusti. Tertiäluppföljningar per april och augusti har behandlats som ett separat protokollfört ärende på nämndens sammanträden i maj respektive september.

Av årsredovisningen framgår att nämnden bedömer fyra av sex aktiviteter som genomförda. Aktiviteten "Omvärldsanalys, besöka Upphandlingssamverkan i Dalarna" bedöms som ej genomförd med hänvisning till tidspress och aktiviteten uppges avslutas. Aktiviteten "Målet är att upphandlingskontoret har startat två olika DIS:ar innan året är slut" bedöms delvis klar och uppges avslutas.

För vissa av de aktiviteter som bedömts klara är det svårt att utifrån informationen i kommentarerna verifiera att de är genomförda. För två av aktiviteterna framgår till exempel att arbete är påbörjat men inte på vilket sätt det är slutfört. Det går inte att i verksamhetsplanen utläsa något förtydligande av aktiviteterna som förklaring till att de skulle vara genomförda om vissa delar av aktiviteterna påbörjats eller genomförts innevarande år.

¹ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2023-05-08 § 10 Dnr 00019-2023

² Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2023-09-25 § 19 Dnr 00021-2023

³ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2023-12-11 § 25 Dnr 00042-2023

⁴ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2022-12-05 § 19 Dnr 00038-2022

Verksamhetsplan	April	Augusti	Årsredovisning
Omvärldsanalys, Besöka upphandlings-samverkan i Dalarna	Upphandlingskontoret håller på att planera för en resa till Dalarna i maj.	Samarbete påbörjat och första möte i maj. Arbetet ska återupptas och det planeras för en resa till Dalarna för att byta erfarenheter. Resa till Dalarna planeras till november.	Det blev inte någon resa till Dalarna på grund av tidspress.
Upphandlingskontoret kommer arbeta med interna upphandlingsrutinerna för de nya tjänsterna.	Arbetet är påbörjat och samtal med medlemskommunerna för att få till hållbara rutiner gällande informationssäkerhet och IT säkerhet.	Kontoret har under våren arbetat med att ta fram rutiner.	Arbetet är påbörjat och samtal med medlemskommunerna för att få till hållbara rutiner gällande informationssäkerhet och IT säkerhet.
Upphandlingskontoret kommer implementera avtalsuppföljningsplan.	Arbete är påbörjat och en handlingsplan för avtalsuppföljning är gjord.	Arbete är påbörjat av avtalscontroller.	Arbete är påbörjat och en handlingsplan för avtalsuppföljning är gjord.
Upphandlingskontoret kommer erbjuda två utbildningshalvdagar för LOU grund.	Kontoret har genomfört en utbildningsdag för kommunerna. Det var bra uppslutning och det 44 deltagare på utbildningen.	Kontoret har genomfört en utbildningsdag för kommunerna. Det var bra uppslutning och det var 40 deltagare på utbildningen. Nästa utbildning ska ske under november månad.	Kontoret har genomfört två utbildningsdagar för kommunerna. Det var bra uppslutning och det var ca 44 deltagare per utbildning.
Upphandlingskontoret kommer öka antalet anbudsskolor	Upphandlingskontoret planerar för anbudsskolor under slutet av våren. De kommer vara riktade för livsmedelsproducenter.	Under våren har upphandlingskontoret genomfört 6 anbudsskolor. Det planeras för två anbudsskolor under hösten.	Upphandlingskontoret planerar för anbudsskolor under slutet av våren. De kommer vara riktade för livsmedelsproducenter. De är genomförd under hösten.
Målet är att upphandlingskontoret har startat två olika DIS ⁵ :ar innan året är slut	Upphandlingskontoret avser att starta det första DIS:et under maj månad.	Den första DIS:en är annonserad.	Upphandlingskontoret avser att starta det första DIS:et under maj månad. Första DIS:et är klart och 4 leverantörer är anslutna. Andra DIS:et är inte påbörjat på grund av att vi sitter kvar i ett gammalt avtal.

Kvalitetsindex har undersökts i elva år och nöjdhetsindex i tio år. Resultaten redovisas i årsredovisningen. Av redovisningen framkommer att kontoret tappat lite i kundnöjdhet men att det fortfarande är på en hög nivå. Nyckeltal för upphandling redovisas i årsredovisningen, de är dock inte målsatta.

Inför 2024 har en nämndplan antagits som är betydligt utförligare än nuvarande verksamhetsplan. Planen innehåller rapportering och uppföljning, inriktningsmål, indikatorer samt särskilda uppdrag från nämnden till Upphandlingskontoret.

⁵ Dynamiskt inköpssystem.

7.1.5 Uppföljningar

Under 2023 har nämnden fått information om verksamheten på nämndsammanträdena. Några informationspunkter under året:

- Omvärldsanalys - världsläget
- Information om dynamiskt inköpssystem
- IT/säkerhetskrav i aktuella upphandlingar
- IT-kontoren – samordning av IT-frågor
- Upphandlingsrapport

Delegationsbeslut

I föregående års granskning framkom att det på grund av fel i koppling mellan ärendehanteringssystem och upphandlingsverktyg fanns flera ärenden som skulle ha redovisats i september men som redovisades först vid decembermötet.

Vid genomgång av återredovisade delegationsärenden under 2023 kan vi se att ärendena i huvudsak återredovisats vid nästkommande nämndsammanträde.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

- Vi har inte identifierat några avvikelser från reglemente eller lagstiftning. Omfattningen av vår granskning är begränsad och utesluter inte att avvikelser kan förekomma.
- Vi anser fortfarande att verksamhetsplanen är kortfattad. Nyckeltal redovisas endast i årsredovisningen och de är inte målsatta.
- Nämnden har följt upp verksamhetsplanen per april, augusti och december. Nämnden bedömer att fyra av sex uppdrag har genomförts. För några av uppdragen menar vi att det är svårt att verifiera att de är genomförda utifrån redovisningen.
- Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom informationspunkter på sammanträden.
- Delegationsärenden har i huvudsak återrapporterats vid nästkommande sammanträde.

Vi rekommenderar nämnden att fortsätta arbetet med att utveckla verksamhetsplanen.

7.2 HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?

Nämnden har antagit budget i maj 2022⁶.

Av internkontrollplanen framgår att helårsprognoser ska tas fram i samband med budgetuppföljning i april och augusti samt att bokslut ska upprättas enligt god redovisningssed. Budgetuppföljning har gjorts i samband med verksamhetsuppföljningen per augusti (helårsprognos) samt vid bokslut. Det framgår av rapportering internkontrollplan att månadsvis rapportering görs till upphandlingschef.

Det prognostiserade helårsresultatet uppgick till 478 tkr per augusti och uppgavs främst bero på att kontoret haft en vakans under våren.

⁶ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2022-05.09 § 8 Dnr 00005-2022.

Nämnden redovisar ett nollresultat för 2023. Personalvakanser, god ekonomisk hushållning och att kontoret sökt bidrag för tre utbildningar (120 tkr) beskrivs som förklaringar till överskottet på 379 tkr. Överskottet har återbetalats till medlemskommunerna.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin.

- Nämnden redovisar ett resultat i balans.
- Nämnden har följt upp ekonomin per augusti och december.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa en regelbunden uppföljning av ekonomin.

7.3 HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?

Av kommunallagen framgår att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Nämnden har antagit sin internkontrollplan i december 2022⁷. En riskanalys finns som beslutsunderlag till den fastställda planen. Bedömningen har gjorts för de tio olika delmoment som har identifierats i upphandlingsprocessen, för ett delmoment har risken bedömts som mycket allvarlig, för fem som allvarlig och för fyra som acceptabel eller ringa.

Följande kontrollaktiviteter har ingått i 2023 års internkontrollplan:

Kontrollaktivitet	Rapportering
Kontroll att beslut fattade i gemensam nämnd för upphandlingssamverkan efterlevs	Regelbunden kontroll efter respektive nämnd.
Kontroll att ekonomisk månadsuppföljning inklusive relevanta periodiseringar görs. Kontroll att helårsprognoser tas fram i samband med budgetuppföljning i april och augusti. Kontroll att bokslut upprättas enligt god redovisningssed och i enlighet med givna direktiv.	Månadsvis rapportering till upphandlingschef. Rapportering till GNU i årsrapport.
Kontroll att dokumenthantering sker i enlighet med dokumenthanteringsplan.	Rapportering i årsrapport.
Utvärdering av kontorets verksamhet	Enligt nämndens uppföljning och utvärderingsplan.
Kontroll att delegationsbeslut har fattats i enlighet med delegationsbestämmelserna	Rapportering i årsrapport.
Kontroll av att upphandlingar sker i enlighet med gällande regelverk och rutin	Rapport i årsrapport.

Nämnden har antagit en uppföljnings- och utvärderingsplan för 2023 som anger att internkontrollplanen ska följas upp i december. Nämnden har följt upp sin internkontrollplan i januari 2024⁸. Samtliga kontroller har genomförts utan anmärkning.

⁷ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2022-12-05 § 20 Dnr 00037-2022

⁸ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2024-01-29 § 2 Dnr 00002-2024

Vi noterar att kontrollområden och aktiviteter i internkontrollplanen är samma som föregående år då inga avvikelser noterades. Internkontrollplanen ska utgå från de största riskerna som har identifierats i den årliga risk- och väsentlighetsanalysen. Vi menar dels att det är märkligt att risker som kontrollerats utan avvikelser fortfarande betraktas som så stora risker att de ska ingå i internkontrollplanen, dels att det inte har tillkommit några nya risker.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit ett systematiskt arbete med den interna kontrollen då nämnden har fastställt en internkontrollplan och följt upp den. Kontrollområden och aktiviteter är samma som föregående år trots att samtliga följdes upp utan anmärkning.

Vi rekommenderar nämnden att se över metoder och arbetssätt för den risk- och väsentlighetsanalys som ligger till underlag för internkontrollplanen.

7.4 HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades en specifik rekommendation ut över att vidta åtgärder utifrån tidigare rekommendationer. I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Att fortsätta arbetet med att utveckla verksamhetsplanen.	Nämnden har fattat beslut om nämndplan för 2024 som är betydligt mer omfattande och utförligare än nuvarande verksamhetsplan.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning.

7.5 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi granskat. Nämnden har i huvudsak vidtagit åtgärder utifrån föregående års granskning.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Nämnden har antagit verksamhetsplan för 2023. Liksom tidigare år anser vi att verksamhetsplanen är kortfattad. Verksamhetsplanen innehåller inga mål utan endast aktiviteter. Nyckeltal redovisas endast i årsredovisningen och de är inte målsatta. Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom informationspunkter på sammanträden. Delegationsbeslut har återrapporterats korrekt.
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	I huvudsak	Nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna. Ekonomin har endast följts upp per augusti och december.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	Nämnden har fastställt och följt upp sin internkontrollplan. Inga avvikelser har identifierats. Kontrollområden och aktiviteter är dock samma som föregående år trots att samtliga följdes upp utan anmärkning.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	I huvudsak	Nämndplan för 2024 är en betydlig utveckling jämfört med nuvarande verksamhetsplan.

Vi rekommenderar nämnden att

- *säkerställa en regelbunden uppföljning av ekonomin.*
- *se över metoder och arbetssätt för den risk- och väsentlighetsanalys som ligger till underlag för internkontrollplanen.*